

Въздействие на горското законодателство и измененията в него върху управлението на защитените територии

Т. Белев^{*.1}, **Д. Алексова**^{**2}

¹ Асоциация на парковете в България, гр. София, ул. „Хан Аспорух“ № 26

² Международно висше бизнес училище, гр. Ботевград, ул. „Гурко“ № 14

The impact of forestry legislation and the its amendments on the management of protected areas

Key words: forestry legislation, amendments, protected areas, management.

The survey examines the historical development of forestry legislation in the protected areas in Bulgaria and its impact on the conservation of forest resources in different periods. It has made an analysis and evaluation of the existing legislation and the recent amendments in it. The threats in some amendments connected with the management and the build of infrastructure in agricultural lands, private and state forests and their impact in the protected areas have been analyzed and proposals have been given. Based on the studies the adverse effects, the emphasis of some problems and perspectives related to the forestry legalization have been given as threats for the sustainable development. The instruments for the improvement of the management in protected areas through the forestry legislation have been proposed.

Опазването на природата в България има дълга история и вековни традиции. Началото е поставено в края на 19-ти век с приемането на Закона за земите и по-късно Закона за горите. Първият Закон за горите е приет през 1870 г. и бележи основа на горско законодателство. В него се определят четири категории гори: държавни, общински, частни и вакърфските гори - собственост на религиозни и благотворителни организации. След приемането на Търновската конституция през 1883 г. с Указ на княз Александър I Батенберг е утвърден нов Закон за горите. Този закон има 73 члена и регламентира горите като държавни, общински и частни. Създадени са правила за контрол, използване, опазване и управление на горите, както и специален раздел за управлението им, с множество ограничения и забрани. Целта е да се вземат мерки срещу безразборното изсичане на горите, което тогава е масова практика. По същото време е създадена първата структура, свързана непосредствено с опазването на горските ресурси - Горско управление към Министерството на финансите. [1]

Горското законодателство претърпява сложно и дълготрайно развитие в резултат на многобройните закони за горите - през 1889, 1897, 1904, 1922 и 1925 г. През 1925 г. е приет последният горски закон преди първата републиканска Конституция от 1947 г. С него се създава централизирана горска администрация със специален орган Висш горско стопански съвет, подчинен на Министерството на земеделието и държавните имоти, който разполага с широки правомощия, свързани с разглеждането на законопроекти, правилници и принципни въпроси по уредбата на горското стопанство. Наред с ограниченията в използването на горите, дивеча и рибата, тези закони съдържат и елементи на природозащита с грижа за опазването на някои възобновими биологични ресурси. Първият опит за създаване на общ закон за опазване на околната среда е през 1936 г., когато се създава Наредба - Закон за защита на родната природа. В същия период се създава Съюз за защита на родната природа. [2]

Създаването на Съюз за защита на родната природа, започнало през 1928 г. и завършило на 14.03.1929 г., бележи началото на активна природозащитна дейност. В него заедно с 10 неправителствени организации участва и Министерство на земеделието. Тогава се обявяват първите

* Автор за кореспонденция: desi_alexova@abv.bg, Phone: +00 359 886 347 274

** desi_alexova@abv.bg, Phone: +00 359 886 347 274

защитени територии у нас – природен паметник „Храстево” (12.09.1931 г.), резерватите „Силкосия” (1933 г.), „Парангалица” (1933 г.) и „Баюви дупки” (1935 г.). През 1934 г. е обявен и първия национален парк на Балканския полуостров – Витоша. През следващите няколко години се създават няколко защитени територии, които днес са сред най-ценните български резервати и паркове – „Ропотамо”, „Златни пясъци”, „Калиакра”. След края на Втората световна война са обявени още резервати, някои от които с голяма площ – „Узунбуджак” в Странджа, „Джендема” и „Боатин” в Стара планина, „Алиботуш” в Славянка, „Маричини езера” в Рила, „Камчийски лонгоз” и др. [1]

В периода след приемането на първата републиканска конституция от 1947 г., на базата на конституционния принцип за изключителна държавна собственост през 1948 г. се приема Закон за стопанисване и използване на горите. Чрез този закон се национализират горите. Горите най-напред се окрупняват в единен горски фонд, а след това се обособяват държавни гори за общо и за частно ползване. През 1951 г. по линията на отмяна на „буржоазните закони” са отменени Наредбата- закон за защита на родната природа и Правилник за нейното приложение. Те са заместени от непълноценно от Закона за горите и Правилник за категоризиране на горите (1951 г.). За кратко в началото на 60-те години в България действа и специализиран Указ за защита на родната природа (1960 г.) и Правилник за приложение на указа (1961 г.). [3]

Следващ етап в развитието на българското природозащитно законодателство е приемането на Закона за защита на природата през 1967 г. Той е по-тясно ориентиран към изискванията на международните правни норми за видовете защитени територии и тяхното управление. В него се предвиждат мерки не само за защита, но и за рационално използване, подобряване и възстановяване на природните ресурси. В началото на 70-те години както в целия свят, така и в България се засилва интересът към дивата природа, защитените територии и застрашените растителни и животински видове. През 1976 г. се създава Комитета по опазване на природната среда. Обявяват се нови защитени територии. През този период България участва активно в повечето международни природозащитни инициативи и става страна по много конвенции и програми.

След приемането на Конституцията от 1991 г. в нея и в няколко основни закона се създава новата правна уредба на околната среда. Създадени са и много подзаконовни нормативни актове, които съдържат множество технически норми. Законът за защитените територии (1998 г.) урежда въпросите, свързани със създаването, управлението, устройството и опазването на защитените територии. Съгласно неговите разпоредби в България има 6 вида защитени територии, които заемат около 5% от територията на страната. По-голямата част от територията на националните и природните паркове са гори, в т.ч. макар и малка част частни в природните паркове, поради което водеща роля отново има и горското законодателство.

В исторически план създаването, управлението и стопанисването на защитените територии е извършвано по реда на:

- Закон за горите (1925 г.);
- Наредба закон за защита на родната природа (1936 г.) и Правилник за приложението му (1937 г.);
- Правилник за категоризиране на горите (1951 г.);
- Указ за защита на родната природа (1960 г.);
- Закон за защита на природата (1967 г.) и Правилник за приложението му (1969 г.);
- Закон за защитените територии (1998 г.).

Както се вижда законите, регламентиращи горското стопанство, са били от голямо значение за управлението на защитените територии в процесите на реформиране на обществото и неговото отношение по темата. Отчитайки, че 2/3 от териториите включени в защитените територии са гори и горски територии, разпоредбите на горското законодателство постоянно през годините са оказвали и оказват значимо влияние върху процесите на управление на защитените територии.

През 2011 г. се приема нов закон за горите, уреждащ проблемите на горското стопанство натрупали се до момента. Основни цели на закона се явяват опазване и увеличаване площта на горите; поддържане и подобряване състоянието на горите; гарантиране и поддържане на екосистемните, социалните и икономическите функции на горските територии; гарантиране и увеличаване производството на дървесина и недървесни горски продукти чрез природосъобразно стопанисване на

горските територии; поддържане на биологичното и ландшафтното разнообразие и подобряване състоянието на популациите на видовете от дивата флора, фауна и микота; осигуряване на възможности за отдых на населението и подобряване на условията за рекреация; постигане на баланс между интересите на обществото и собствениците на горски територии; подпомагане и насърчаване на собствениците на поземлени имоти в горски територии и изпълнение на международни и европейски ангажименти за съхранение на горските местообитания. [4]

По отношение на защитените територии Закона за горите от 2011 г. продължава традициите на отменения закон за горите от 1997 г. и развива някои от идеите на закона за защитените територии чрез следните разпоредби:

- определяне на горите в защитените територии за специални гори;
- задължително изискване стопанисването на горите да се извършва на основата на горско-стопански планове и програми, разработени съобразно предвижданията на планови документи от по-горен ранг - Национална стратегия за развитие на горския сектор, Стратегически план за развитие на горския сектор и областни планове за развитие на горските територии;
- публичен характер на собствеността върху имотите собственост на държавата и общините в защитените територии;
- ограничаване разпореждането на държавата и общините по отношение сделките и вещните права за горските територии публична държавна и общинска собственост, в които попадат и всички имоти собственост на държавата и общините в защитените територии. За тях не се разрешават продажба, замяна, замяна чрез уедряване;
- ограничаване правото на строеж в горските територии само до такова свързано с горски или ловностопански цели и за техническа инфраструктура;
- ограничаване промяната на предназначението на имотите публична държавна и общинска собственост свързано със застрояване само до такова извършвано от държавата и общините;
- ограничаване промяната на предназначението на имотите в горските територии чрез въвеждане на отрицателен стимул под формата на заплащане на цена на промяната в полза на държавата, независимо от вида на собствеността на територията и изисква наличие на Общ устройствен план за територията;
- обвързване строителството на заслони за обществено ползване, ферми за отглеждане на дивеч, риболопилни и рибарници, посетителски и информационни центрове, горски и ловни кантони и контролни горски пунктове, които не включват помещения за постоянно или временно обитаване в защитените територии, само ако са налични планове за тяхното управление и тези строежи са включени в тях;
- забрана на залесяването в защитените територии с дървесни и храстови видове, които не са посочени в областните планове за развитие на горските територии, в горкостопанските планове и програми, както и с видове, забранени в плановете за управление на защитените територии и защитените зони и върху поляни и ливади в горските територии, освен в случаите на защита срещу ерозия и порои;
- разпоредба сечите в горите в защитените територии да се провеждат при спазване на заповедите за тяхното обявяване и плановете им за управление;
- създават се регламенти за достъпа в горите;
- регламентираща се създаването на дирекции на природни паркове за изпълнение на заповедите за обявяване и плановете за управление на природните паркове, техните устройствени правилници и годишни планове за дейността им. Определя се обхвата на дейността им в областите по опазване и възстановяване на биологичното разнообразие, поддържане и развитие на туристическата инфраструктура, образователни програми и други в съответствие с плановете за управление на природните паркове;
- определя се като задължение на държавните предприятия, стопанисващи държавните гори, изпълнението на поддържащи и/или възстановителни дейности в горски територии - държавна собственост, предвидени в плановете за управление на защитени територии.

В края на 2011 г. Министерски съвет внася предложение за изменение на закона за горите в Народното събрание (102-01-91/30.12.2011 г.). Законопроектът се подлага на обсъждане и приемане на

първо четене на 8.02.2012 г. заедно с два други законопроекта за изменение и допълнение на закона (154-01-32/11.03.2011 г. на Ив. Иванов и др. народни представители и 254-01-1/09.01.2012 г. на Димитър Атанасов). [5]

В процеса на приемане на обединения законопроект (253-07-6/22.02.2012 г.) водещата парламентарна комисия по земеделие и гори разглежда и приема на второ четене редица нови предложения от народни представители. Законопроектът е внесен за второ четене в пленарна зала, което започва на 10 май и продължава на 11 май. В рамките на силни дискусии в парламента и силен обществен интерес приемането на законопроекта е спряно, като неофициално той е върнат в комисия за ново прегласуване. Комисията заседава на 29 май 2012 г. и приема втори доклад по законопроекта.

Цел на настоящото изследване е потенциалното въздействие на приетите на второ четене от ресорантата комисия предложения за изменение и допълнение на Закона за горите, в случай че те бъдат приети от Народното събрание, върху управлението на защитените територии в България. В настоящото изследване ще разгледаме и анализираме най-спорните промени от внесените в Комисията законопроект и тяхното въздействие върху управлението на защитените територии.

1. Измененията в чл. 13 на ЗГ ще доведат до безконтролно изсичане на частни малки имоти до 2 ха, включително на частни гори, попадащи в границите на защитените територии.

Изменението на чл. 13 касае премахване изискването за наличие на горскотопански планове и програми при стопанисването на горски имоти с голенина до 2 ха. Безконтролното изсичане на частни малки имоти до 2 ха без план или програма съществуваше като възможност в закона за горите от 1997 г. Резултатите са шахматни сечи в равнинните гори и Предбалкана, в следствие на изсечените на голо частни гори. Във връзка с предотвратяването на тази заплаха през 2009 г. на национално съвещание за стопанисване на частните гори беше взето решение за забрана за подобен начин на организиране и управление на горските имоти под 2 ха. Решението беше огромна стъпка напред за устойчивото управление на горите, тъй като по този начин решаваше сериозен екологичен, социален и стопански проблем. То беше отразено и в новия закон за горите, който влезе в сила през април 2011 г., с подкрепата на лесовъдите, контролните органи и научните институти. С решението си, прието на 28.03.2012 г., депутати от ГЕРБ в комисията по земеделие и гори, премахнаха задължителния досега план и програма, което беше единствения инструмент за предварителен контрол в малките частни гори. Единственият начин да се спазва единна стратегия и политика по управлението на горите, като не се допуска предишната грешка да се сече, а след това да се мисли до колко е било правилно.

2. Изменение на чл. 54 от ЗГ, които ще доведат до застрояване на горските територии със сгради и съоръжения, като терените на хартия ще се водят гори.

Приетите изменения на чл. 54 ще позволят в горите да се учредява право за строеж и за дейности, които не са присъщи за горското стопанство като лифтове, влекае, ски писти, надземни и подземни проводни за хидротехнически съоръжения за производство на електрическа енергия, станции на лифтове и влекае и открити съоръжения, обслужващи спортни, културни, както и религиозни нужди, включващи и техни временни покрития и необходимите леки второстепенни постройки на допълващото застрояване, свързани с тяхното функциониране. С тези изменения и допълнения се дава възможност за изграждане на нови сгради и съоръжения без ограничения в горите, като на хартия терените ще се водят горски територии. Сред тях съгласно определенията на Закона за устройство на територията, освен посочените, попадат и открити обекти за спортни дейности - голф, футболни, волейболни, баскетболни, хандбални, бейзболни и ръгби игрища, минигольф и други игрища за колективни спортове, лекоатлетически писти, кортове за тенис и бадминтон, площадки и алеи за колоездене, площадки и алеи конна езда, картинг-писти, гимнастически площадки, открити плувни басейни, открити пързалки за зимни кънки, площадки за скейтборд и ролери и други подобни, включващи и необходимите спомагателни постройки и съоръжения, свързани с тяхното функциониране – санитарни възли, съблекални, монтажни трибуни, преместваеми сезонни покрития и други; открити съоръжения, обслужващи културни нужди - концертни естради, летни амфитеатри, изложбени площи, циркове и други подобни, включително и необходимите спомагателни постройки и съоръжения, свързани с тяхното функциониране - санитарни възли, съблекални, монтажни

трибуни, преместваеми сезонни покрития и други; открити съоръжения, обслужващи религиозни нужди; леки второстепенни постройки на допълващото застрояване, свързани с функционирането за откритите съоръжения, обслужващи спортни, културни, както и религиозни нужди - спомагателни, обслужващи, стопански и второстепенни постройки към сградите на основното застрояване; паркинги, гаражи, работилници, магазини, ресторанти, складове, обекти за търговия и услуги, складове за отоплителни материали и инвентари др.

Законът създава схема за държавна помощ за инвеститорите в открити спортни, културни и религиозни съоръжения, освобождавайки ги от каквито и да било задължения към държавата, когато строят в частни гори или земеделски земи и намалявайки с 1 до 3 пъти разходите им, когато строят в държавни или общински гори и земи. Всяка схема за държавна помощ в страните членки подлежи на нотификация от страна на ЕК съгласно чл. 108 от Договора за функциониране на ЕС. В случая със Закона за горите такава липсва, което ще ни доведе до наказателна процедура.

По отношение на защитените територии приемането на тези предложения ще създаде възможност за първи път от 1931 г., когато е създадена първата защитена територия, недържавни физически и юридически лица да изграждат сгради и съоръжения в тях. Промените, които се предлагат ще доведат до сериозни изменения на ситуацията в Природен парк „Витоша”. В него, съгласно Планът му за управление, е забранена промяната на предназначението на земеделски и горски територии. Тази забрана до момента ограничаваше всеки опит на застрояване на парка. Еwentуално приемане на проектозакона, ще създаде възможност за бързо застрояване с открити спортни съоръжения на най-близките и достъпни до столицата негови части. Измененията ще позволят и да се извършва застрояване от частни лица на бази за интензивно развъждане на дивеча – дейност, която ще окаже въздействие върху природните паркове „Витоша”, „Врачански Балкан”, „Странджа”, „Сините камъни” и „Русенски Лом”, където до момента това не е възможно.

3. § 62 от ПЗР на проекто-закона ще доведе до увеличаване на ползването от държавните гори.

§ 62 от ПЗР на ЗИД за ЗГ създава възможност до изготвянето на нови горскостопанските планове и програми допустимият размер на ползване по действащите лесоустройствени проекти, планове и програми може да бъде надвишен до 80 на сто от средния годишен прираст за съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство. Откакто съществува лесовъдска наука в България, всички учени и лесовъди препоръчват ползването на дървесина от горите да не надвишава прираста, който те имат. Досега в лесоустройствените проекти традиционно се планираше ползването от горите да не надвишава 80% от този прираст. Комисията по земеделие и гори прие възможност ползването на дървесина да надвиши планираното по проект с нови 80%, т.е. практически се разрешава да се удвои дърводобива и той да достигне до 160% от прираста. Така естественият процес в горите за натрупване на биомаса да се обърне в процес на намаляване на техните запаси. Ако това се реализира, България ще бъде единствената страна в Западна Палеарктика, която ще има намаляване на запасите в горите.

Това предложение ще се отрази негативно върху стопанисването на държавните гори в защитените територии, особено лошо ще бъде за тези територии, за които няма приет план за управление, каквито са повечето защитени местности и природните паркове „Странджа”, „Българка”, „Беласица” и „Сините камъни”.

4. Измененията на чл. 73 и чл. 54 от ЗГ поощряват частни лица да застрояват горите си и да улеснява процеса на промяна на предназначението им.

С изменението на чл. 73 от ЗГ се предлагат в част от горските имоти (придобити от държавата по реда на параграф 123 от ЗГ от 1997 г.) да може да се застрояват и променя предназначението само на основата на подробен устройствен план. От чл. 73 се предвижда да отпадне задължението за промяна предназначението на имота, когато в него ще се застрояват открити съоръжения, обслужващи спортни, културни, както и религиозни нужди, включващи и необходимите спомагателни постройки и съоръжения. С това изменение отпада и отрицателния стимул за застрояване на частните гори, какъвто представлява цената, която частните собственици заплащат при промяна на предназначението на имота с цел застрояване. Тази възможност ще окаже негативно

въздействие върху защитените територии с високо участие на частни гори и без действащ план за управление, каквито са природните паркове „Странджа”, „Българка”, „Русенски Лом” и „Врачански Балкан”.

Законът създава схема за държавна помощ за собствениците на имоти, придобити от държавата по реда на параграф 123 от Закона за горите от 1997 г. Всяка схема за държавна помощ в страните членки подлежи на нотификация от страна на ЕК съгласно чл. 108 от Договора за функциониране на ЕС. В този случай такава липсва, което ще доведе страната до наказателна процедура.

5. Измененията на чл. 88 и чл. 105 ще доведат до изсичане на крайречните гори

С измененията в чл. 88 се разширява обхвата на териториите, които не се считат за гори с площите в границите на корекции на реки и на сервитутите на хидромелиоративните съоръжения. В чл. 105 се разширява обхвата на сечите, които не се считат за голи сечи (независимо, че с тях се изсичат всички дървета) с усвояване на дървесина в площите в границите на корекции на реки и на сервитутите на хидромелиоративните съоръжения. В предлжението на комисията крайречните гори в корекциите на реките няма да се стопанисват повече като гори. Над 90% от българските реки са коригирани в различна степен, като най-масово е изграждането на предпазни диги между първа и втора заливна тераса с цел предпазване на съседните територии от наводнения. Промените в закона ще позволят тяхното безконтролно изсичане с всички негативни последици за реките като ерозия на бреговете, подкопаване на съществуващите диги, затопляне на водите и последващото намаляване на рибните ресурси. Всички естествени крайречни гори у нас са определени като хабитати, целеви за опазване в НАТУРА 2000 мрежата (типове 91E0, 91F0, 92A0, 92C0) и съгласно Директива 92/43 държавите членки са длъжни да предприемат мерки за тяхното опазване на цялата си територия, а не само в зоните от мрежата. Приемането на промените в чл. 88 на Закона за горите е точно обратното на необходимото опазване и представлява нарушаване на Директива 92/43. Предвижданията на закона за горите, горските съобщества край реките да не се отчитат и стопанисват като гори, когато са в рамките на корекциите на реките, ще доведе до наказателна процедура от ЕС. От защитените територии най-заплашени са равнинните, при които има висок процент на аднидигиране на речните корите, като природните паркове „Русенски Лом” и „Персина”.

6. С § 66 се създава възможността съществуващите писти да се отдават без търг или конкурс за ползване за 10 години.

§ 66. предвижда върху съществуващи към датата на влизането в сила на този закон ски писти може да се учреди право на ползване по реда на закона за срок до 10 години. Правото се учредява в полза на собствениците на съответните обслужващи ски пистите съоръжения без търг, като при повече от един собственик изборът на ползвателя се извършва от министъра на земеделието и храните. С отдаването правото на ползване на съществуващи ски-писти без търг или конкурс се получава схема за държавни помощи, неразрешена от ЕК, която ще доведе до наказателна процедура от ЕС и се поощрява създаването на монополи. Това ще ограничи възможността на защитените територии пълноценно да изпълняват функциите си за осигуряване на условия за рекреация и туризъм. Разпоредбата ще окаже негативно въздействие върху природните паркове „Витоша”, „Врачански Балкан” и „Сините камъни”, където са разположени писти върху държавни горски имоти.

7. Нарушаване на интересите на частните собственици на земеделски земи и гори

В §69 на ЗИД се предвижда изменение на чл. 38 от Закона за лова и опазването на дивеча, с което отпада Изискванието от съгласие и договор между стопанисващите дивеча и собствениците на земи и гори при строителство на ловностопански съоръжения за районите на дейност, стопанисвани от държавните ловни стопанства, както и за дивечовъдните участъци в държавните горски стопанства.

Одобряването за отпадане на необходимостта от съгласие и договор между стопанисващите дивеча и собствениците на земи и гори при строителство на ловностопански съоръжения води до нарушаване на интересите на частните собственици на земеделски земи и гори. Така всеки собственик на земеделска земя или гора може да бъде изненадан, като намери в имота си чакало, хранилка или

даже той да бъде ограден без да е търсено неговото съгласие. Това предложение, освен че е противоконституционно, ще доведе до създаване на отрицателни нагласи на частните собственици на земеделски земи и гори към държавната администрация, както и ще поощри застрояването и ограждането на горските и селскостопански територии. Подобни отрицателни нагласи силно затрудняват работата на парковите администрации, защото е трудно да се обясни защо частният собственик не може да си сложи едно дървено бунгало в собствената си гора, но държавното ловно стопанство или частна фирма сключила договор с ловното стопанство може да си построи чакало в нея. От тази промяна са заплашени защитените територии, в които има включени площи от държавни ловни стопанства или има държавни дивечовъдни участъци каквито са природните паркове „Русенски Лом”, „Странджа”, „Витоша”, „Врачански Балкан” и др.

8. С § 70 се поощрява застрояването на земеделските земи.

С § 70 на ЗИД за ЗГ се правят изменения в Закона за опазване на земеделските земи¹ в чл. 17а се създава ал. 3 която регламентира, че не се изисква промяна на предназначението на земеделски земи за изграждането на открити съоръжения, обслужващи спортни, културни, както и религиозни нужди, включващи и необходимите леки второстепенни постройки на допълващото застрояване, свързани с тяхното функциониране. В тези случаи се учредява право на строеж. Земеделските земи, които са защитени от Конституцията, също ще подлежат на застрояване без да е необходимо промяна на предназначението на имотите. Разрешените строежи са същите като в горите - открити съоръжения, обслужващи спортни, културни, както и религиозни нужди, включващи и необходимите леки второстепенни постройки на допълващото застрояване, свързани с тяхното функциониране. С това предложение ще бъде позволено да се строят включително голф игрища с прилежащите клубове в земеделските земи и те да продължават да се водят такива. Тази възможност ще се отрази особено силно за защитените територии без планове за управление, с значимо участие на земеделски земи и засилен инвестиционен интерес, каквито са природните паркове „Странджа” и „Сините камъни”.

В заключение можем да обобщим, че одобрените от комисията по земеделие и гори текстове от обединения законопроект (253-07-6 /22.02.2012 г.) за изменение и допълнение на закона за горите:

- нарушават философията на закона и традицията на горското законодателство, касаещо защитените територии;
- ще доведат до застрояване на защитените територии и преексплоатация на горските ресурси;
- най-застрашени от тези промени са природните паркове „Витоша”, „Странджа”, „Врачански Балкан” и „Русенски Лом”.

Настоящият доклад беше разработен и изнесен преди 13.06.2012 г., когато НС прие на второ четене ЗИД за ЗГ с всички посочени по-горе текстове. Последваха граждански протести в основните градове на България и множество акции от българи в чужбина. На 16.06.2012 г. Президентът на Република България, Росен Плевнелиев, наложи вето на Закона и го върна за повторно разглеждане в Парламента. В рамките на един безпрецедентен процес на търсене на консенсус между протестиращите граждани, законодателната и изпълнителната власт и бизнеса, бе подготвен нов вариант на ЗИД за ЗГ, който изключи всички анализирани по-горе опасни текстове. Новият ЗИД за ЗГ бе приет в НС на второ четене на 25.07.2012 г. За пореден път гражданите на България успяха да защитят българските гори и защитени територии от посегателства.

Литература

- [1] К. Ризов, Развитие на природозащитното дело в България (изд. Отечество фронт, С., 1987), 71 с.
[2] Сн. Петков, Н. Стоянов и др. Сборникъ на съюза за защита на родната природа, кн. 2 (изд. Култура, С., 1939), 165 с.

¹ обн., ДВ, бр. 35 от 1996 г.; изм., бр. 14 и 26 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 18, 29 и 30 от 2006 г., бр. 13 и 64 от 2007 г., бр. 36 и 43 от 2008 г., бр. 10 и 103 от 2009 г., бр. 87 от 2010 г. и бр. 19 от 2011 г.

[3] Д. Димитров, Закон за горите и правилник за приложението му (изд. Земиздат, С., 1981), 154 с.

[4] Закон за горите, обн., ДВ, бр. 35 от 1996 г.; изм., бр. 14 и 26 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 18, 29 и 30 от 2006 г., бр. 13 и 64 от 2007 г., бр. 36 и 43 от 2008 г., бр. 10 и 103 от 2009 г., бр. 87 от 2010 г. и бр. 19 от 2011 г.

[5] Закон за изменение и допълнение на Закона за горите № 253-07-6 от 22 февруари 2012 г.